

גבולות היחידה: ספר שמואל א' פרק ב', פס' כ"ז- ל"ו

נושא היחידה: נבואת איש האלוקים לעלי

מספר שיעורים: 1

כתבה: יעל גרוסברג

כללי:

בשיעור הקודם, ראינו את מעשיהם הרעים של בני עלי (לעומת התנהגותו הנעלה של שמואל). בשיעור זה, נלמד על הנבואה הקשה שניתנת לעלי בעקבות כך.

פתיחה:

המורה יתלה על הלוח שני בריסטולים. על האחד יהיה כתוב "חפני ופנחס", ועל השני יהיה כתוב "שמואל".

המורה יבקש מהתלמידים לספר לו מה הם יודעים על כל אחד מהם. באופן זה, תתבצע חזרה מהירה על אשר למדנו בשיעור הקודם ועל מעשיהם הרעים של בני עלי.

לאחר מכן ישאל המורה: האם עלי עשה משהו כנגד התנהגות בניו? נזכיר כי הוא הוכיח אותם בלשון רכה ובעדינות, אך הם לא שמעו לדבריו. בשיעור הקרוב נראה מה קרה בעקבות כך...

לימוד הפסוקים:

קריאת פס' כ"ז-כ"ט

חשוב כי המורה יקרא לפני כן את הפסוקים, וידע כיצד לקרוא את המילים הקשות ולהטעים נכון את הכתוב.

"ויבוא איש האלוקים" - מי היה איש זה? המורה יפנה את התלמידים לרש"י האומר כי זהו אלקנה. פירוש זה מחזיר אותנו ללימוד הראשוני שלמדנו על אודות אלקנה, ומעצים את אישיותו וכן את ייחוסו של שמואל. ומה אומר לו אלקנה?

המורה יכתוב על הלוח את הציטוט, תוך הדגשת חלק מן המילים: "נגלית לבית אביך בהיותם במצרים לבית פרעה ובחור אותנו מכל שבטי ישראל לי לכהן".

על התלמידים "לפענח" את כתב החידה - מיהו "בית אביך"? מה קרה במצרים? ומה הכוונה בזה שהוא נבחר?

אהרון הכהן, מאבות אבותיו של עלי - נבחר כבר במצרים ע"י הקב"ה להיות לכהן, וכך גם כל זרעו אחריו. הם המשרתים בקודש, ותפקידם הוא להקריב את קורבנות כל העם.

← מדוע הנביא מזכיר את ההיסטוריה?

המורה ישמע את תשובות התלמידים.

נראה כי כוונת הזכרה זו - מטרתה לחדד את המעילה והפגיעה של חפני ופנחס בתפקידם. זוהי שליחות שניתנה לכם לפני שנים רבות, הם חלק משרשרת הדורות, ועל כן גם הפגיעה בתפקיד היא פגיעה חמורה מאוד.

בפס' כ"ט פונה הנביא בתוכחה אישית אל עלי.

המורה יכתוב על הלוח שתי שאלות לעבודה אישית:

1. מהו הדימוי שנותן הנביא להתנהגותם של חפני ופנחס ביחס לקורבנות? (בעיטה – "למה תבעטו בזבחי ובמנחת")
2. לפי דברי הנביא - את מי מכבד עלי יותר? (עלי מכבד את בניו, יותר מאשר את ה', בכך שהוא מאפשר להם לקחת לעצמם מהקורבן לפני הקרבתו).

← אבל... עלי היה צדיק! הוא ודאי לא התנהג כמו בניו. מדוע הנביא מאשים אותו כך? המורה ישמע את תשובות התלמידים, ויסכם כי תפקידו של עלי כאביהם של חפני ופנחס, היה לחנך אותם בדרך הנכונה, וכן לאחר שהם חטאו, היה עליו להוכיחם בלשון קשה, ולא לאפשר להם להמשיך בדרכם. על כן, יש לו אחריות רבה בכך.

לפני קריאת הפסוק הבא, יבקש המורה מהתלמידים להסתכל מהי המילה הראשונה בפסוק: "לכן..." - מילה המבטאת תוצאה.

מה אנו מבינים שהנביא יאמר כעת?

את התוצאה - מה יקרה בעקבות התנהגותם.

זהו פסוק מקדים לפורענות - הנבואה הקשה שתבוא.

קריאת פס' ל'

הקב"ה אומר: אמנם אמרתי כי הכהנים יעבדו לפניי עד עולם, אך רק מי שמכבד אותי- אני אכבד אותו. ומי שמבזה את כבוד ה'- גם הוא יבוזה ויהיה קל (ההפך ממכובד). ולכן...

המורה יכתוב על הלוח:

1. לכן- (ל"א)

2. (ל"ה)

3. (ל"ו)

והסימן לכך-

קריאת פס' ל"א -

נבואת הפורענות לעלי:

1. לא יהיה זקן בביתך (כולם ימותו צעירים).

2. אבחר במקומך כהן אחר שיהיה נאמן וראוי יותר.

3. מי שיישאר בביתך- יהיה עני ורעב ללחם.

← המורה יזמין שלושה תלמידים להדביק ליד כל אחת מן הפורענויות ציור הממחיש זאת. (מצורף בהרחבות. הציור נועד לאפשר לתלמידים שהתפיסה החזותית שלהם טובה יותר, לחבר את הציור לידע, וכך לזכור טוב יותר את הנלמד.)

ומה האות- הסימן לכך?

ששני בניו- חפני ופנחס ימותו באותו היום

סיכום וסיום:

המורה ירים שלושה דפים: ירוק, כתום ואדום, ושאל את התלמידים: עד כמה, לדעתכם, נבואה זו היא קשה? ירוק- קל, כתום- בינוני, אדום- קשה.

המורה ישמע את תשובות התלמידים.

נבואה זו היא נבואה קשה ביותר, משום שמעשיהם של חפני ופנחס היו חמורים עד מאוד. תפקיד הכהנים הוא לחבר בין עם ישראל לקב"ה, ובמעשיהם הם גרמו לנתק ולריחוק בין עמ"י לקב"ה.

ואכן - במשך דורות, צאצאיו של עלי נפטרו בגיל צעיר.

האם, לדעתכם, יש אפשרות לשנות דבר שכזה?

המורה ישמע את תשובות התלמידים, ויספר להם סיפור מן הגמרא (יבמות קה):

משפחה אחת הייתה בירושלים שהיו מתים כבן שמונה עשרה שנה. באו והודיעו את רבן יוחנן בן זכאי. אמר להם: שמא ממשפחת עלי אתם? שנא' (שמואל א' ב', ל"ג) "וכל מרבית ביתך ימותו אנשים". לכו ועסקו בתורה ותחיו. הלכו ועסקו בתורה ותחיו.

אם כן- מה איפשר תיקון לנבואה הקשה?

לימוד ועיסוק בתורה מהווה את התיקון של מעשי חפני ופנחס שביזו את כבוד ה'.

הצעות להמחשה:

בריסטולי השוואה- בין חפני ופנחס לשמואל

"כתב חידה"- להבנת דברי הנביא

ציורים- הממחישים את נבואת הפורענות

רמזור דרגות קושי- להמחשת חומרת הפורענות כחומרת המעשה

מסרים והפנמה:

א. עד כמה ביזוי כבוד ה' והתנהגות באופן שאינו ראוי – הנם חמורים.

ב. ישנו דין על החטאים, והקב"ה נפרע על המעשים הרעים.

ג. בכוח התורה לתקן ולהמתיק גם דין קשה.

הרחבות:

ציורים הממחישים את הנבואות:

Edited by: AS for Papyrus.com

'High Priest' ©Terry Taylor Illustrated by Brian W Chalmers

